

#DKVILD
SAMMEN OM ET VILDERE DANMARK

Projektindstilling til:

Danmarks VILDESTE kommune

Randers Kommune

Finale grønningen

Kommunenavn:

Randers Kommune

Kontaktperson(-er):

Naturvejleder Lars Maagaard

lars.maagaard@randers.dk

mobil 25441697

Landskabsarkitekt Nanna Kontni Prahm

Nanna.Kontni.Prahm@randers.dk

mobil 51162870

Jeres VILDE projektside:

www.randers.dk/vild

Hjemmesiden giver et overblik over, hvordan vi arbejder med biodiversitet i hele kommunen, og hvad private kan gøre på egne arealer for at øge biodiversiteten.

Finaleprojektets titel/overskrift:

Genslyngning af Øster Tørslev Å – Flere fisk og generelt øget biodiversitet

Kort beskrivelse af projektet:

Øster Tørslev Å er 9,5 km lang og er en vigtig økologisk forbindelse mellem Gjerlev J, Øster Tørslev og Randers Fjord. Vandløbets naturtilstand opfylder før projektgennemførelsen, ikke målet om God Økologisk tilstand. Der er før projektet, en generelt dårlig bestand af ørredyngel på flere strækninger af vandløbet.

Formål: forbedre økologiske tilstand i og omkring vandløbet, ved øget bestand af primært ørred, samt vigtige bunddyr, og flere af de "rigtige" vandplanter og insekter, hvilket skal sikre God Økologisk tilstand i vandløbet. Projektet er udført i samarbejde med lodsejere og borgere i Øster Tørslev by: alle har bakket op og tilsluttet sig restaureringen af den ca. 3,2 km lang vandløbstrækning. Byens skole kan anvende det gennemførte projekt til undervisning i naturfag med undervisning i det fri, og på den måde øge interessen for vigtigheden af den vilde natur.

Projektet omfatter udlægning af groft materiale (ca. 550 m³ gydegrus og store skjulesten) på udvalgte strækninger i Øster Tørslev Å. Vandløbets brinker lægges ned og vandløbsbunden udvides på den strækning, hvor der udlægges groft substrat. Den nederste strækning af vandløbet genslynges, og der udlægges gydebanker og store skjulesten til fisk. Tiltagene forventes at forbedre bestanden af ørred, da yngle- og opvækstmulighederne forbedres. Desuden vurderes det grove substrat at øge bestanden af smådyrsfaunaen.

Udvidelse af profilet giver et bedre lysindfald til vandløbet: i kombination med udlægning af groft substrat vil der blive skabt bedre vilkår for vandløbsplanterne. For at beholde det lysåbne vandløb, vil der fremadrettet blive foretaget en kantgrødeskæring af vandløbet, hvor især de stivstænglede urter vil blive skåret, for at fremme betingelserne for de gode vandplanter, insekter og booste bestanden af fisk.

I Ø. Tørslev by har fokus været at skabe naturforbedringer på lokaliteter med let adgang for

byens borgere: koble naturen på byen og øge forståelsen vigtigheden af en "vild natur".

Tiltag i og omkring vandløbet forventes, at forbedre levevilkårene for odder (observeret i området), samt at en øget bestand af insekter vil give bedre fødegrundlag for områdets flagermus.

Vandløbet gennemløber en smuk ådal med forholdsvis stejle skrænter af bl.a. kridt og kalk. Genslyngen af vandløbet sker under hensyn til vandløbets oprindelige forløb og genskabes ud fra historiske kort fra 1800-tallet.

Hvorfor skal netop dette projekt og jeres kommune kåres som Danmarks VILDESTE:

Projektet løfter og sammenkobler by, land og natur, via en række tiltag i omkring Øster Tørslev Å. Vandløbet fungerer som en vigtig økologisk forbindelse på begge sider af Øster Tørslev by. Et unikt samarbejde mellem lodsejere og myndighed, der har været yderst positiv fra start til slut. Projektet belyser vigtigheden af vandløb, som en ikke uvæsentlig parameter, i målet om mere og rigere biodiversitet.

Beskriv hvordan projektet lever op til de overordnede bedømmelseskriterier

Nytænkende:

Våd natur; vigtig parameter i at øge biodiversitet

Vandløbs- og brinkplanter fremmes: flere insekter og fisk.

Bynatur & undervisning; åen løber gennem park midt i Ø. Tørslev By og i baghaven til skolen.

Engagerende:

Godt samarbejde med lodsejere og borgere, som er positive, engagerede, samarbejdsvillige, og vil projektet og naturen. Skoleklasser kan få undervisning i Naturfag på flere af projektets lokaliteter.

• Vedvarende:

Projektet vil opretholde en markant forbedring af biodiversiteten i det store område.

Projektet medfører synergieffekter. Flere bunddyr, insekter, fisk og planter, der igen giver flere insekter.

Stort:

Projektet strækker sig over mere end 3 km og inddrager og sammenkobler såvel by og land og beretter derfor titlen som Danmarks Vildeste Kommune 2022.

• Intelligent:

By, land og natur forenes. Natureffekter af våd og tør natur sammenkobles.

Øget sammenspil ml. landmand som naturforvalter og arealdyrker.

Min. drift for at fastholde evnen til at øge biodiversitet.

Hvilken læring har kommunekonkurrencen givet, som kan bruges fremadrettet i kommunens(-ernes) naturindsatser?

Vi har lært, at nogle biodiversitetsprojekter tager tid. Vi kunne derfor ikke gennemføre alle vores biodiversitetsprojekter inden for konkurrenceperioden; I Randers Kommune er vi dog kun lige begyndt – i 2023 har vi ambitiøse projektplaner, som fortsat skal skabe bedre vilkår for biodiversiteten i vores kommune, herunder forbedrede vilkår på lokaliteter med Engblomme, Leverurt, Maj-gøgeurt mv.

Beskriv/illustrer kommunens bedste, billigste og delbare VILDE råd, som andre kommuner kan lade sig inspirere af:

(Max 1.000 tegn med mellemrum) + send 1 til 2 fotos.

I vores midtbyrker har vi arbejdet med biodiversitet ved at tage høslet to gange årligt på udpegede arealer i fire parker. Høslettene foretages på større arealer, og har medført let reducerede driftsomkostninger. Med den nye driftsmetode øges naturværdien, hvilket vi ser allerede nu med vilde blomster! Dertil beholder vi de aktiviteter, som vi har i parkerne. De vilde høsletarealer kan desuden bruges til at indrette nye opholdsrum i parkerne, og er en dynamisk måde at indrette parkernes opholdsrum på.

Foruden høslet har vi også udpeget livstidstræer i parkerne. I midtbyrkerne har vi nogle dejlige gamle kæmper – Tøjhushaven er eksempelvis Danmarks første offentlige park.

Livstidstræerne er gamle træer, som vi vil passe særligt godt på, bl.a. ved ikke at påføre dem slåskader ved græsklipning. Ved at passe særligt godt på dem, passer vi på den biodiversitet vi allerede har.